

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiæ Augustæ Scriptores VI

Ælius Spartianus. Vulc. Gallicanus. Julius Capitolinus. Trebell. Pollio. Ælius
Lampridius. Flavius Vopiscus

Spartianus, Aelius

Lugduni Batavorum, 1671

De Victorino, V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51232)

DE VICTORINO, V.

6 **P**osthumius senior quum videret multis se Gallieni viribus peti, atque auxilium non solum militum, verum etiam alterius principis necessarium, Victorinum militaris industriæ virum in participatum vocavit imperii, & cum eodem contra Gallienum conflixit. Quumque adhibitis ingentibus Germanorum auxiliis, diu bella traxissent, victi sunt. Tunc interfecto etiam Lolliano, solus Victorinus in imperio remansit: qui & ipse, 'quod' matrimonii militum & mili-

GRUTERVS.

3 *Non nobilitatis pondere.*] Sic & Palat. recte, sive fumatur de nobilitate imperatoria, sive de alia quacumque. *pondus* enim est omnis nobilitas. de publica, bene Bessio Cobares apud Curtium lib. VII. cap. 22. *Magnam onus sustinet capite, regium in signe. hoc aut moderate perferendum est, aut, quod abominor, in te ruet.* de privata Quintilianus pater Declamatione CCLXIX. *Me onerat majorum meorum dignitas.* addatur Plinius lib. III. Epist. III. lib. VIII. Epist. ultima.

CASAVBONVS.

2 *Matrimonii militum & militarium.*] Potest abesse alterutrum. & notamus alibi sæpe in his libris & apud Victorem, *militares* dici ipsos milites, sed videtur hic additum, quia is de quo loquitur actuarius fuit: hoc est, qui cum militibus vitam degeret, magis quam esset verus miles. erant enim in singulis legionibus homines multi qui rationes tractabant, cuiusmodi sunt scribæ, tabularii, actuarii, numerarii, chartularii, & similes, de quibus multa in Codice. mentio actuariorum & in antiquis inscriptionibus, & apud Ammianum.

SALMASIVS.

1 *Quod matrimonii militum, & mi-*

litarium corrupendis operam daret.] Alterutrum abesse debere iudicat vit magnus. nam & alibi sæpe in his libris & apud Victorem, *militares* dici ipsos milites. sed sententia mutata videri heic additum dicit, quia is de quo loquitur actuarius fuit; hoc est qui cum militibus vitam degeret, potius quam verus miles esset. hoc mihi nullo modo potest placere. nec enim Latine loquentium usus & consuetudo patitur, ut alii *militares* dicantur quam qui revera militant, aut militaverunt. distinguit heic autem milites à militaribus, quod proprie loquendo tantum intersit militarem inter, & militem, quantum inter consulem & consularem. nam *militaris* est, qui miles fuit: ut *consularis*, qui non amplius est consul, sed fuit. ut autem ex consulibus dicebantur viri consulares, & qui consules fuerant: sic ex militibus viros supra dixit qui jam militia exiverant: hoc est *militares*. in Gallienis: ac taciti ex militibus viri detrimenta pertulissent. quos igitur ex militibus viros ibi vocavit Trebellius, heic vocat *militares*. Isidorus in Glossis *militarem* vere & eleganter, veterem militem exponit: *militaris*, opinatus, id est verus miles. *vetus miles* dicitur qui ex milite est. ut *vetus procurator* in antiquis inscriptionibus, qui procurator fuit, vel ex proci-

procuratore : & *vetus consul*, pro ex
 consule, vel ex consilibus : & *vetus*
proconsul, pro consularis. sic Græcis
 παλαιόπρακτικός, vel παλαιός πρα-
 πτικός pro veterano & missicio. Glos-
 sa Basilicorum : *μισικός*, πα-
 λαιός πρακτικός, δ' πολυθείς. missicios
 enim eos milites vocabant Latini
 qui à militia missi essent, nec am-
 plius militarent. Suetonius : *equo au-*
tem odore abjecti cadaveris in vita conster-
nato detecta facie agnitus est à quodam
missicio pratoriam, & salutaris. missi-
cium pratorianum appellat à militia pr-
toriana missum, hoc est veteranum
pratorii. vulgo illo loci Missicum, &
scribunt & accipiunt quasi nomen es-
set proprium, pudendo errore. hodie
legitur in Glossis Isidori : missilius qui
missilia exhibet. ita correxerunt, quod
erat in veteribus membranis : missi-
cius qui militiam exhibet. nam ita plane
scriptum habet optimus liber Glos-
fatum in manu scriptatum, qui servat-
tur in Bibliotheca P. Puteani. lego :
missicius qui militiam exivit. vetus inscri-
 ptio : TRIB. LEG. XI. AVG. ET MISSI-
 CIUS. LEG. VI. AVG. Missicius est ve-
 teranus, & qui honesta missione mis-
 sus est. *missicius* autem, ut *cessicius*, *ad-*
scripticius, *subditicius*, & similia, quæ
 nos per e scribimus, veteres per e scri-
 pisse alibi docemus. notandum au-
 tem in Glossis Isidori, *militarem*, &
 veterem militem, exponi *opinatum*.
militaris, opinatus id est vetus miles. opi-
natum fortasse vocat qui longa militia
 probatus est, spectatusque. *opinionem*
 media Latinitas pro fama & existi-
 matione dixit. hinc *opinatus*, ἐνδέξῃ,
 δέδοκίμοσ μὲν. *inopinatus*, ἀδέξῃ,
 existimatum & inexistimatum dixit Gel-
 lius dum verteret istos Euripidis ver-
 sus :

— λόγῳ δ' ἐκ τ' ἀδέξῃτων
 ἰών
 καὶ τ' δόκάντων ταύτως ἔ ταύτην
 δένει.
 eos sic reddidit :
 — non ab inexistimatis proficiscens
 eratio

Et ab existimatis eadem, haud quaquam
 tantumdem valet.

& paulo post Ennium reprehendens
 qui illos eosdem versus verterat sic
 ait : Eene, sicut dixi, Ennius : sed ta-
 men ignobiles ἀντι ἀδέξῃτων, pro in-
 existimatis, & opulenti ἀντι δόκάντων,
 pro existimatis sententiæ satisfacere non
 videntur. existimatus igitur & opinatus
 idem. hinc apud Adelmum, David
 opinatissimus regum dicitur : & Vigilio
 Augustinus opinatissimus doctorum ap-
 pellatur. Glossa : δέδοκίμοσ μὲν,
 opinatus. inde miles opinatus, de ve-
 teri milite, veteranoque. sed idem
 Isidorus alibi opinatorem vocat non o-
 pinatum. opinator, aestimator, vel arte mi-
 litaris. opinatores, milites erant qui ad
 annonam militarem in provincias
 mittebantur. Glossa : opinator, ὁ τ'
 πρακτικῆς ἀνώνης ἀπειρητής. eo-
 rum mentio in Codice, male magnus
 Cujacius opinatores inde dictos opina-
 tur, quod opinionem id est censum
 agri exigerent. immo opinatores
 quod probarent spectarentque an-
 nonam quam exigendam habebant.
 nam opinator idem quod probator &
 aestimator. Glossa veteres : opinator, a-
 estimator, vel qui conducit aliquid, trutinat,
 vel appendit. hæc officium opinato-
 ris quale esset in exigenda militari
 annona, plane ostendunt. *opinionem*
 etiam pro taxatione & aestimatione
 ponebant. opinio, σῶσις. aestimatum,
 τῶ σῶσιν, ἤτοι ἐξαργυροσ μὲν,
 ἤτοι ἀξιολογισιν. taxatio, σῶσις.
 de quo nos alibi. nam hæc obiter &
 præter rem. militares igitur hec sunt
 ex militibus, & distinguuntur ab his
 qui adhuc militant. tales erant in ca-
 stris vexillarii legionum, quorum le-
 gitimum militiæ tempus jam exie-
 rat, & qui omnia stipendia confecer-
 rant, & tamen adhuc retinebantur
 sub vexillo ceterorum immunes,
 præterquam manum cum hoste con-
 ferendi. hi sunt quos hoc loco mili-
 tares appellat Trebellius, & à militi-
 bus separat.

militarium corrumpendis operam daret, ¹ à quodam actuario, cujus uxorem stupraverat, composita factione Agrippinæ percussus, Victorino filio Cæsare à matre Victorina, sive Victoria, quæ mater castrorum dicta est, appellato: qui & ipse puerulus statim est interemptus, quum apud Agrippinam pater ejus esset occisus. De hoc quod fortissimus fuerit, & præter libidinem optimus imperator, à multis multa sunt dicta. ³ Sed satis credimus Julii Ateriani partem libri cujusdam ponere, in quo de Victorino sic loquitur: ⁴ *Victorino, qui Gallias post Junium Posthumium rexit, neminem existimo præferendum. Non in virtute Trajanum, non Antoninum in clementia, non in gravitate Nervam, non in gubernando arario Vespasianum, non in censura totius vitæ ac severitate militari Pertinacem vel Severum. Sed omnia hæc, libido & cupiditas mulieraria voluptatis sic perdidit, ut nemo audeat virtutes ejus in literas mittere, quem constat omnium judicio meruisse puniri.* Ergo quum id judicii de Victorino scriptores habuerint, satis mihi videor de ejus dixisse moribus.

D E

CASAUBONUS.

¹ *A quodam actuario.*] Attiliano, de quo legendus Aurelius Victor. Eutropius, Agrippinæ occisus est, actuarius quodam dolum machinante. Prænius vertit: δὲλε τὸς ἀκτῆρας τὸ πᾶν τὸ ἐπιχειρήσει. τῶν γὰρ τῶν ὀνομαζομένων πῶν δὲλε. infeitissime. falso primum appellat servum: militabat enim; quod non poterant servi. deinde cum ita debuisset, ὑπομνηματίζεσθαι τὸς τῶν τ. ita enim Græci dicunt *actuarium*: ille proprium hominis nomen putavit esse: quod abunde refellit Aurelius Victor Schotti.

³ *Sed satis credimus f.*] Malim, *f. viii.*

SALMASIUS.

² *A matre Victorina sive Victoria.*] *A matre Bitruvia sive Victoria Pal.*

³ *Sed satis credimus Julii Ateriani.*] *Julii Atheriani. Pal.*

⁴ *Victorino qui Gallias post Junium Posthumum.*] *Post Julium Posthumum habent membranz, & editio prima non tamen Julius, nec Junius, sed C. M. Postumus in nummis appellatur.*

GRUTERUS.

² *A matre Victorina sive Victoria.*] *Pal. à matre Bitrubia sive Victoria: ut sine dubio illud Bitruvia reponendum heic veniat, quemadmodum & capite præcedenti.*

3 Et à